

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 12-12-2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Jarmundowicz

Protokolant: Błażej Łój

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12-12-2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L.**

przeciwko **K. B.**

o udzielenie informacji

I. zobowiązuje pozwanego K. B. do udzielenia stronie powodowej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. następujących informacji:

- a) danych umożliwiających identyfikację działek rolnych w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności wchodzących w skład gospodarstwa rolnego pozwanego, których był on posiadaczem w roku 2008;
- b) danych umożliwiających identyfikację działek rolnych w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności wchodzących w skład gospodarstwa rolnego pozwanego, których był on posiadaczem w roku 2009;
- c) danych umożliwiających identyfikację działek rolnych w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności wchodzących w skład gospodarstwa rolnego pozwanego, których był on posiadaczem w roku 2010;
- d) czy pozwany w roku 2008 korzystał z materiału ze zbioru odmian wskazanych w dokumencie pod nazwą „(...)” stanowiącym załącznik do pozwu, jako materiału siewnego, czy też z materiału takiego nie korzystał;
- e) czy pozwany w roku 2009 korzystał z materiału ze zbioru odmian wskazanych w dokumencie pod nazwą „(...)” stanowiącym załącznik do pozwu, jako materiału siewnego, czy też z materiału takiego nie korzystał;
- f) czy pozwany w roku 2010 korzystał z materiału ze zbioru odmian wskazanych w dokumencie pod nazwą „(...)” stanowiącym załącznik do pozwu, jako materiału siewnego, czy też z materiału takiego nie korzystał;
- g) jeżeli pozwany korzystał z materiału ze zbioru, którejkolwiek z odmian wskazanych w dokumencie opisanym w punkcie I podpunkcie „d” wyroku jako materiału siewnego, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany wymienionej w tym dokumencie;
- h) jeżeli pozwany korzystał z materiału ze zbioru, którejkolwiek z odmian wskazanych w dokumencie opisanym w punkcie I podpunkcie „e” wyroku jako materiału siewnego, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany wymienionej w tym dokumencie;

i) jeżeli pozwany korzystał z materiału ze zbioru, którejkolwiek z odmian wskazanych w dokumencie opisanym w punkcie I podpunkcie „f” wyroku jako materiału siewnego, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany wymienionej w tym dokumencie;

II. zasądza od pozwanego K. B. na rzecz strony powodowej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwotę 1.337zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 575/13

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. (k. 2 – 8) wystąpiła z żądaniem nakazania pozwanemu K. B. udzielenia następujących informacji:

- danych umożliwiających identyfikację działek rolnych (w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności) wchodzących w skład gospodarstwa rolnego pozwanego, których był on posiadaczem w roku 2008,
- danych umożliwiających identyfikację działek rolnych (w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności) wchodzących w skład gospodarstwa rolnego pozwanego, których był on posiadaczem w roku 2009,
- danych umożliwiających identyfikację działek rolnych (w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności) wchodzących w skład gospodarstwa rolnego pozwanego, których był on posiadaczem w roku 2010
- czy pozwany w roku 2008, 2009 i 2010 korzystał z materiału ze zbioru odmian wskazanych w dokumencie pod nazwą „(...)”, czy też z materiału takiego nie korzystał,
- jeśli korzystał z materiału ze zbioru, którejkolwiek z odmian wskazanych w dokumencie opisanym powyżej jako materiału siewnego, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany wymienionej w tym dokumencie.

Ponadto strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu w wysokości 887 zł.

Uzasadniając żądania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. wskazała, że jest organizacją hodowców w rozumieniu przepisów art. 23 – 23 c ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roszyn (Dz. U. z 2003 r., Nr 137 poz. 1300 ze zm). Strona powodowa wskazała na wykładnię pojęcia „organizacji hodowców” dokonanej przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości, na potrzeby regulacji wspólnotowej, która ma być stosowana także dla wykładni tego pojęcia na gruncie przepisów krajowych, co wynika z tych samych celów obu regulacji w omawianej materii. Stron powodowa wskazała, że ETS uznał, że art. 3 rozporządzenia nr 1768/95 ma na celu umożliwienie posiadaczom odmian chronionych na szczeblu unijnym zorganizowanie się w taki sposób, aby mogli oni skutecznie egzekwować swoje prawa wynikające z art. 14 rozporządzenia nr 2100/94. Strona powodowa podniosła także, że jest taką organizacją bowiem wszyscy wspólnicy tworzący powodową spółkę są hodowcami roślin uprawnych.

Działając we własnym imieniu, na rzecz wskazanych w pozwie spółek (hodowców roślin odmian chronionych), na podstawie art. 23 a ust 1 - 4 ustawy strona powodowa wystąpiła do pozwanego z wnioskiem o udzielenie pisemnych informacji dotyczących wykorzystania przez pozwanego materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem, jako materiału siewnego. Strona powodowa wniosowała do pozwanego o udzielenie tych informacji obejmujących lata: 2008, 2009 i 2010. Pozwany nie udzielił żądanej informacji nawet po ponagleniach.

Strona powodowa wyjaśniła także, że obowiązek udzielenia żądanej informacji wynika z przepisu art. 23 a ust 4 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin. Zgodnie z jego treścią, pozwany, jako posiadacz gruntów rolnych, zobowiązany jest na wniosek hodowcy lub organizacji hodowców (jakim jest strona powodowa) udzielić na piśmie informacji,

o które wystąpił tj. dotyczących wykorzystania przez pozwanego materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego. Strony nie zawarły żadnej umowy odmiennie ustalającej ich obowiązki, a fakt przysługiwania hodowcom zrzeszonym w organizacji strony powodowej wyłącznego prawa do odmian objętych wnioskiem o udzielenie informacji ma charakter notoryjny, natomiast lista odmian chronionych wyłącznym prawem wraz ze wskazaniem ich hodowców (podmiotów uprawnionych z tytułu wyłącznego prawa) publikowana jest w jawnym rejestrze przez Centralny Ośrodek (...) w S.. W związku z tym, że pozwany nie wywiązał się ze swojego obowiązku i nie udzielił na rzecz powoda wymaganych informacji wytoczenie niniejszego powództwa stało się konieczne i zasadne.

W odpowiedzi na pozew pozwany K. B. (k. 42 – 45) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz od strony powodowej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie K. B., powołując się na stanowisko ETS wyrażone w uzasadnieniu wyroku wydanego w dniu 10 kwietnia 2003 r., w sprawie S. vs (...) (C-305/00), podniósł, że artykuł 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2100/94 i art. 8 ust. 2 rozporządzenia Komisji nie mogą być interpretowane jako uprawnienie posiadacza do wymagania od każdego rolnika przedstawienia wszystkich istotnych informacji, na jego żądanie. Nie można w/w regulacji interpretować w ten sposób, że posiadacz wspólnotowej ochrony odmian roślin może wymagać od rolnika dostarczenia informacji określonych w tych przepisach, w przypadku, gdy nie wskazuje na to, że rolnik użył lub będzie używać do rozmnażania we własnym gospodarstwie materiału ze zbioru uzyskanego z sadzenia, z własnej uprawy materiału rozmnożeniowego odmiany niebędącej odmianą mieszańcową lub odmianą syntetyczną, które objęte są tym prawem i należą do jednego z gatunków roślin wymienionych w art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 2100/94.

Zdaniem pozwanego, powołującego się w tym zakresie na stanowisko ETS, fakt, że wszyscy rolnicy z samego tylko powodu przynależności do tej grupy zawodowej, muszą dostarczyć posiadaczowi wspólnotowej ochrony odmian roślin wszystkich istotnych informacji na jego żądanie wykracza poza to, co jest niezbędne w celu ochrony uzasadnionych interesów zarówno hodowcy, jak i rolnika. Pozwany podniósł, że z powyższego wynika, że artykuł 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2100/94 i art. 8 ust. 2 rozporządzenia nr 1768/95 nie mogą być interpretowane jako uprawnienie posiadacza do wymagania od każdego rolnika przedstawienia wszystkich istotnych informacji na jego żądanie. Posiadacz ma bowiem prawo do żądania skonkretyzowanych informacji od rolnika, ale tylko wówczas, gdy ma on pewne uzasadnione podstawy przypuszczać, że uprawa oparła się lub będzie się opierać na odstępstwie rolnym przewidzianym w art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 2100/94. Zdaniem pozwanego, w przedmiotowej sprawie oczywistym jest, że spółka (...), takowych poszlak nie posiada.

Ponadto pozwany zarzucił, że zgodnie z przepisem art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin, wyłączne prawo, z zastrzeżeniem ust. 2, wygasa jeżeli materiał siewny, materiał ze zbioru, produkty bezpośrednio wytworzone z materiału ze zbioru, odmiany o których, mowa w art. 22 ust. 1 pkt 3 zostaną przez hodowcę lub za jego pisemną zgodą sprzedane lub zbyte w inny sposób. Pozwany wskazał, że ponieważ sprzedaż lub zbyte nie musi być dokonane bezpośrednio przez hodowcę, lecz wystarczająca jest w tym zakresie jego zgoda, zakresem art. 28 objęte są także działania licencjobiorcy podejmowane zgodnie z umową licencyjną. Zakres wyczerpania uregulowany jest w ten sposób, że ulegają niemu wszystkie właściwie uprawnienia hodowcy składające się na treść przysługującego mu wyłącznego prawa, z wyjątkiem prawa do rozmnażania materiału siewnego, co wyraźnie wynika z pkt 1 ust. 2 art. 28. Materiał ten można zatem użyć oczywiście do wytworzenia materiału ze zbioru, który to materiał przeznaczyć można do konsumpcji lub dalszego przetworzenia. Pozwany wskazał, że w przypadku gdyby nawet przyjąć, że zakupił materiał siewny – czemu zaprzeczył – z uwagi na upływ czasu i brak możliwości określenia o jaki dokładnie materiał siewny stronie powodowej chodzi, to normalną praktyką w gospodarstwie rolnym pozwanego jest zużycie całego zakupionego materiału siewnego do wytworzenia materiału ze zbioru, który to materiał ze zbioru pozwany przetwarza lub przeznacza do konsumpcji, nie wykorzystując go ponownie jako materiału siewnego. Oznacza to, że w przypadku pozwanego, wyłączne prawo strony powodowej – wygasło. Z tych przyczyn zdaniem pozwanego powództwo strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie.

Pismem procesowym z dnia 28 maja 2012 r. (k. 52 – 54) strona powodowa podtrzymała stanowisko w sprawie. (...) Sp. z o.o. w L. powołując się na postanowienia art. 23 a ustawy o ochronie prawnej odmian roślin wskazała, że hodowcy lub ich organizacje są uprawnieni do żądania informacji od wszystkich posiadaczy gruntów rolnych bez względu na fakt, czy korzystali oni kiedykolwiek z odmian chronionych wyłącznym prawem czy też tego nie robili. Ponadto hodowca lub organizacja hodowców działając na gruncie przepisów ustawy nie jest zobligowana do posiadania przesłanki korzystania z odmiany dla możliwości wnioskowania o udzielenie informacji.

Strona powodowa wskazała także, że w treści pozwu związała swoje roszczenie z konkretnymi odmianami roślin objętymi ochroną wyłącznego prawa. Wykaz tych odmian wraz z wykazem hodowców, którym przysługują prawa do tych odmian została zwarta w treści załączników do pozwu i immanentnie związana z treścią tych załączników ze swoim roszczeniem.

Pismem procesowym z dnia 5 września 2012 r. (k. 63 – 65) pozwany podtrzymał stanowisko w sprawie, wskazując, iż cecha bezpośrednio rozporządzeń oznacza, że wiążą one państwa członkowskie i obowiązują z chwilą ich wejścia w życie. Nie jest konieczne dla ich mocy obowiązującej akt inkorporacji zawartych w nich treści do prawa wewnętrznego państw członkowskich. Dla potwierdzenia słuszności swoich twierdzeń pozwany powołał się na wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie (...) P.. Pozwany podkreślił, że w sytuacji gdy treść i wykładnia rozporządzenia unijnego przyznaje jednostce określone prawa i obowiązki, to w przypadku, gdy prawo krajowe przyznaje tych praw mniej, jednostka może powołać się bezpośrednio na regulacje wspólnotowe. Ta sama zasada winna być stosowana w przypadku wykładni aktów prawa krajowego. Pozwany wskazał, że w jego ocenie działania strony powodowej, która w pełni świadomie wykorzystuje niejasne na gruncie prawa polskiego regulacje i wysyła swoje formularze do bardzo wielu osób, tylko i wyłącznie na takiej podstawie, że dana osoba jest rolnikiem, nie mając jednocześnie jakichkolwiek poszlak wskazujących na fakt korzystania przez daną osobę z dobrodziejstwa instytucji odstępstwa rolnego nie zasługuje na ochronę prawną. Sąd w sprawie winno znaleźć zastosowanie orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawie (...), gdzie trybunał orzekł, że art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2100/94 i art. 8 ust. 2 rozporządzenia nr 1768/95 nie mogą być interpretowane, jako uprawnienie posiadacza wspólnotowej ochrony odmian roślin do wymagania od każdego rolnika przedstawienia wszystkich istotnych informacji na jego żądanie, a rolnik jest zobowiązany do złożenia oświadczenia dotyczącego istotnych informacji posiadaczowi tylko w przypadku, gdy posiadacz ma poszlaki wskazujące na fakt, że rolnik w swojej uprawie oparł się lub będzie się opierać na odstępstwie przewidzianym w art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 2100/94. Pozwany wskazał, że jego zdaniem orzeczenie to jest aktualne także w świetle zorganizowanego w Polsce systemu dystrybucji nasion.

Pismem procesowym z dnia 1 października 2010 r. (k. 78 – 81) strona powodowa pottrzymała swoje stanowisko, iż występując z roszczeniem informacyjnym opartym na przepisie art. 23 a ustawy o ochronie prawnej odmian roślin nie jest obowiązana do posiadania i udokumentowania poszlaki, iż pozwany mógł korzystać z instytucji odstępstwa rolnego.

Wyrokiem z dnia 29 listopada 2012 r. (k. 105) Sąd Okręgowy powództwo oddalił i zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanego 857 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

U podstaw rozstrzygnięcia Sądu legło zapatrywanie o braku legitymacji czynnej po stronie powodowej.

Na skutek apelacji strony powodowej Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 15 marca 2013 r. uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (k. 309). Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska sądu I instancji o braku legitymacji czynnej po stronie powodowej. Sąd Odwoławczy wskazał w uzasadnieniu pisemnym swojego rozstrzygnięcia, iż „(...) wyłączne prawo do odmiany przysługiwać może hodowcy, a także osobie która nabyła od hodowcy, na podstawie pisemnej umowy, prawa do wyhodowanej albo odkrytej i wyprowadzonej przez niego odmiany (art. 4 ust. 1 i 2 ustawy). Treść tego prawa obejmuje uprawnienia wymienione w art. 21 i 22 u.o.p.o.r. Kolejny przepis art. 23 ustawy wprowadza instytucję odstępstwa rolnego istotą, którego jest uprawnienie

posiadaczy gruntów rolnych do wykorzystywania, co do zasady za opłatą, we własnym gospodarstwie materiału ze zbioru odmiany chronionej jako materiału siewnego, bez konieczności uprzedniego uzyskania zgody hodowcy. Hodowca odkrywa nową odmianę po to, aby czerpać zyski z wykorzystania materiału siewnego odmiany chronionej, przez co ma prawo pobierać należne opłaty z tytułu przyznanego wyłącznego prawa do odmiany, żądać informacji wymienionych w art. 23a ust. 4 u.o.p.o.r. w celu ustalenia ich wysokości, a także przysługuje mu uprawnienie do kontroli zgodności uzyskanych informacji ze stanem faktycznym. W art. 23 ust. 7 u.o.p.o.r. ustawodawca przyznał uprawnienie do pobierania opłaty na rzecz hodowcy, organizacji hodowców, pod warunkiem wszakże, że hodowca jest jej członkiem i ma zawartą umowę o treści określonej w ustępie 8. Ta regulacja obowiązuje od dnia 21.09.2011 r. kiedy weszła w życie ustawa z dnia 1.07.2011 r. o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin. Z literalnego brzmienia tego przepisu wynika, że organizacja może pobierać opłatę na rzecz hodowcy. Organizacja działa w tym zakresie jako inkasent opłaty należnej hodowcy, który jest w niej zrzeszony. Tym samym do pobierania opłat uprawnieni są hodowcy oraz ich organizacje przy spełnieniu warunku członkostwa i zawarcia umowy. Celem ustalenia wysokości należnej opłaty, hodowcy przysługuje uprawnienie do żądania od posiadaczy gruntów informacji czy wykorzystuje materiał ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, jako materiał siewny oraz podania danych co do normy obszarowej. Hodowcy przyznane zostało też prawo do kontroli przekazanych informacji. Po dodaniu z dniem 21.09.2011 r. do ustawy art. 23 a - 23, uprawnienia powyższe, przysługują także organizacjom zrzeszającym hodowców.

Literalne brzmienia powołanych wyżej przepisów nie pozostawia wątpliwości, że te dwa podmioty – hodowcy i ich organizacje posiadają własne uprawnienia do:

- pobierania opłat z tytułu odstępstwa rolnego,
- żądania informacji od posiadaczy gruntów, o których mowa w art. 23 a ust. 1 ustawy,
- kontroli zgodności uzyskanych informacji ze stanem faktycznym (art. 23c ustawy).

Realizacja pierwszego z tych uprawnień przez organizację hodowców, wymaga spełnienia dwóch warunków w postaci członkostwa hodowcy i zawarcia umowy zawierającej upoważnienie do pobierania przez organizację opłaty, na rzecz hodowcy (art. 23 ust. 8 pkt 3). Dwa pozostałe organizacja wykonuje pod warunkiem, że hodowca, któremu przysługuje wyłączne prawo do odmiany, jest w niej zrzeszony.

Tym samym dla wykazania legitymacji czynnej do wytoczenia powództwa informacyjnego strona powodowa winna wykazać, że jest organizacją hodowców w rozumieniu ustawy, że zrzesza hodowców, którym przysługują wyłączne prawa do odmian, których dotyczy żądanie. To uprawnienie jest roszczeniem materialnoprawnym wynikającym z art. 23a ust. 1 u.o.p.o.r.(...)”

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa jest organizacją hodowców, w której zrzeszeni są następujący hodowcy:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w C.

(...) Sp. z o.o. z siedziba w W.

(...) Sp. z o.o. Grupa (...) z siedziba w S.

(...) Sp. z o.o. Grupa (...) z siedzibą w S.

(...) Sp. z o.o. z siedzibę w K.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą P.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.

(...) z siedzibą w W. (...) Sp. z o.o. (...) op. z o.o. z siedzibą w T.

(...) Sp. z o.o. z siedzibę w Ł.

(...) Sp. z o.o. z siedziba w W.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą we W.

(...) CENTRAL (...) Spółka (...) z siedzibą w B. C. – L.,

(...) Sp. z o.o. z siedziba w K.,

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.,

(...) Sp. z o.o. z siedzibą we W..

Hodowcy będący współnikami strony powodowej udzielili jej pełnomocnictwa do występowania do posiadaczy gruntów rolnych (rolników) z wnioskami m.in. o udzielenie informacji o zakresie wykorzystywania przez nich materiału siewnego ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego oraz zbierania od posiadaczy gruntów rolnych (rolników) informacji o zakresie wykorzystywania przez nich jako materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego.

Dowód:

lista współników (...) Sp. z o.o. z siedziba w L. k. 12 – 14,

odpis pełny z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego k. 206 – 210,

pełnomocnictwa wraz z odpisami pełnymi z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego k. 211 - 284,

Strona powodowa działając w imieniu własnym na rzecz w/w hodowców wystąpiła do pozwanego z wnioskami z dnia 15 lutego 2008 r., 2 czerwca 2009 r., 29 października 2009 r., 30 czerwca 2010 r. o udzielenie pisemnej informacji dotyczących wykorzystania przez pozwanego w latach 2008 - 2010 materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego. Do wniosków dołączono dokument pt: „(...)” oraz formularz zatytułowany „(...)”

Wobec braku udzielenia przez pozwanego odpowiedzi na wnioski strona powodowa ponagliła pozwanego do udzielenia odpowiedzi.

Pozwany pomimo otrzymanych wezwań i ponagleń nie udzielił odpowiedzi na przesłane wnioski.

Dowód:

wnioski o udzielenie informacji k. 15 - 30,

ponaglenia k.21, k. 26, k. 27,

wyciągi z pocztowej książki nadawczej k. 18 – 20, k. 31 – 34,

Hodowcom zrzeszonym w organizacji strony powodowej przysługują wyłączne prawa do hodowli odmian roślin, które zostały wymienione w załączniku do wniosku kierowanego do pozwanego. Lista odmian chronionych wyłącznym prawem wraz ze wskazaniem ich hodowców - podmiotów uprawnionych z tytułu wyłącznego prawa publikowane w jawnym rejestrze publicznym (księga wyłącznego prawa) przez Centralny Ośrodek (...) S..

Dowód:

wykaz odmian roślin chronionych wyłącznym prawem wraz ze wskazaniem hodowców oraz wysokość opłat dla hodowcy k. 17, k. 24, k. 30,

diariusz Centralnego Ośrodka (...) k. 132 – 192.

Sąd ustalił stan faktyczny w sprawie na podstawie zaoferowanego przez strony materiału dowodowego.

Sąd w całości dał wiarę złożonym przez stronę powodową dokumentom albowiem pozwany nie zakwestionował ich autentyczności ani wiarygodności. Z tego względu brak jest przesłanek do odmówienia wiary złożonym do akt dokumentom.

Sąd pominął dowód z przesłuchania stron albowiem wszystkie istotne okoliczności zostały wyjaśnione złożonymi do akt sprawy dokumentami, z których Sąd dopuścił dowody. Nadto na wyznaczony termin przeznaczonej na przeprowadzenie dowodu z przesłuchania pozwanego, nie stawiał się pozwany.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 23 a ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin posiadacz gruntów rolnych, z wyłączeniem posiadacza gruntów rolnych określonego w art. 23 ust. 3, albo organizacja reprezentująca posiadaczy gruntów rolnych przekazuje hodowcom albo organizacjom hodowców, na ich wniosek, pisemną informację dotyczącą wykorzystania materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, jako materiału siewnego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku (ust. 1) .Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

1)imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby hodowcy;

2)wskazanie:

a)odmiany lub odmian, w odniesieniu do których hodowca albo organizacja hodowców wnioskuje o udzielenie informacji,

b)wysokości opłaty licencyjnej dla poszczególnych odmian roślin, o których mowa w lit. a. (ust. 2)

Sposób oraz zakres udzielania informacji, o której mowa w ust. 1, są ustalane w umowie określonej w art. 23 ust. 4 (ust. 3).

Jeżeli umowa określona w art. 23 ust. 4 nie została zawarta, informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

1)imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby posiadacza gruntów rolnych;

2)dane umożliwiające identyfikację działek rolnych, w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego posiadacza gruntów rolnych;

3)oświadczenie posiadacza gruntów rolnych o wykorzystaniu bądź niewykorzystaniu materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, jako materiału siewnego wraz z podaniem nazw odmian, w stosunku do których wyłączne prawo posiada hodowca;

4)wskazanie ilości materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, wykorzystanego jako materiał siewny, oraz wielkości powierzchni gruntów rolnych, na której materiał ten został użyty;

5)imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby przetwórcy, który wykonał dla posiadacza gruntów rolnych usługę przygotowania do rozmnażania materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, na materiał siewny;

6)imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby podmiotu, od którego posiadacz gruntów rolnych nabył kwalifikowany materiał siewny odmiany lub odmian, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, wraz ze wskazaniem ilości tego materiału (ust. 4).

Przepisy ust. 1, ust. 2 pkt 1 i pkt 2 lit. a oraz ust. 4 w zakresie obowiązku udzielania hodowcy lub organizacji hodowców pisemnej informacji stosuje się do Państwowej Inspekcji (...), jeżeli dysponuje ona takimi informacjami (ust. 5).

Cytowane wyżej postanowienia art. 23 a ustawy o ochronie prawnej odmian roślin statuują uprawnienie do żądania przez hodowcę lub organizację hodowców od posiadaczy gruntów rolnych o powierzchni przekraczającej odpowiednio 10 i 25 ha informacji dotyczących wykorzystania materiału ze zbiorów.

Nie ulega wątpliwości, że uzyskanie informacji przez hodowcę lub organizację hodowców jest niezbędne dla potrzeb ustalenia ewentualnej opłaty, o której jest mowa w art. 23 ustawy. Posiadacz gruntów rolnych jest zobowiązany do udzielenia żądanych informacji.

Należy zauważyć, iż ustawa o ochronie prawnej odmian roślin nie zawiera definicji „organizacja hodowców” ani żadnych bliższych regulacji odnoszących się do przedmiotu działania takiej organizacji, jej statusu, uprawnień czy legitymacji procesowej do dochodzenia choćby roszczenia informacyjnego. Można podzielić pogląd strony powodowej, że forma prawna funkcjonowania takiej organizacji hodowców jest dowolna i wybór należy tu do samych hodowców. Nie ma więc przeszkód, by organizacja hodowców działała jako stowarzyszenie czy spółka.

Zgromadzony materiał dowodowy pozwala na ustalenie, iż strona powodowa jest organizacją hodowców, o której mowa w cytowanej wyżej ustawie. Zrzesza bowiem jako wspólników hodowców, którym przysługuje wyłączne prawo do odmiany roślin. Strona powodowa wykazała także, że żądane informacje dotyczą odmian, do których prawo wyłączne służy hodowcom - jej wspólnikom. Ponadto wspólnicy strony powodowej upoważnili stronę powodową występowania do posiadaczy gruntów rolnych (rolników) z wnioskami o udzielenie informacji o zakresie wykorzystywania przez nich materiału siewnego ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego oraz zbierania od posiadaczy gruntów rolnych (rolników) informacji o zakresie wykorzystywania przez nich jako materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego.

Powyższe okoliczności faktycznej pozwalają na ustalenie, iż strona powodowa mogła zasadnie występować z wnioskami do posiadaczy gruntów rolnych o udzielenie jej niezbędnych informacji na podstawie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin.

W ocenie Sądu podniesione przez pozwanego zarzuty dotyczące braku podstaw do uwzględnienia żądania pozwu z uwagi na orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2003 r. nie zasługują na uwzględnienie. W tym miejscu należy zauważyć, iż powyższa kwestia była już przedmiotem wypowiedzi Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w sprawie I A Ca 795/12. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w pisemnym uzasadnieniu do wyższego orzeczenia stwierdził co następuje: „ (...) Rozpoznając przedmiotową sprawę, zdaniem Sądu Odwoławczego, koniecznym jest, na wstępie, odniesienie się do podstawy prawnej żądania w kontekście wyjaśnienia stosunku ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. Nr 137, poz. 1300 - zwanej dalej ustawą) do rozporządzenia Rady (WE) Nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony roślin (Dz. U. UE L 1994.227.1 - zwanego dalej rozporządzeniem Rady) oraz rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1768/95 z 24 lipca 1995 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze w zakresie odstępstwa rolnego przewidzianego w art. 14 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2100/94 (Dz. U. UE L1995.173.14 - zwanego dalej rozporządzeniem Komisji).

Przede wszystkim należy wskazać, że nie ma racji Sąd Okręgowy twierdząc, że zmiana ustawy została dokonana w celu implementacji do prawa polskiego powyższych rozporządzeń. Implementacji podlegają dyrektywy, będące

instrumentem harmonizacji prawa państw członkowskich, nie zaś rozporządzenia, które mają zasięg ogólny, wiążą w całości i są bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich, bez potrzeby ich inkorporowania, czy transportowania do krajowych porządków prawnych - co więcej, zasadniczo uważa się za niedopuszczalne, aby ustawodawcy państw członkowskich wprowadzali rozporządzenia wspólnotowe do prawa krajowego za pomocą ustaw, czy innych aktów normatywnych (por. orzeczenie ETS 34/73 V. v. A. della Finanse Zb. Orz. 1973, s.981).

Rozporządzenie zachowując swój wspólnotowy charakter stają się, częścią krajowych porządków prawnych.

Art. 3 rozporządzenie Rady stanowi, że niniejsze rozporządzenie, z zastrzeżeniem art. 92 ust. 1, pozostaje bez uszczerbku dla prawa Państw Członkowskich do przyznawania krajowych praw własności do odmian roślin. Przepis art. 92 ust. 1 wprowadza zakaz łączenia ochrony krajowej i wspólnotowej. Natomiast art. 14 stanowi w ust. 1 wskazuje, że nie naruszając przepisów art. 13 ust. 2 i w celu ochrony produkcji rolnej rolnicy są upoważnieni do używania do rozmnażania w uprawie polowej materiału ze zbioru uzyskanego w ich własnym gospodarstwie, z uprawy materiału rozmnożeniowego odmiany chronionej wspólnotowym prawem do ochrony odmian roślin, ale niebędącej mieszańcem lub odmianą syntetyczną. W ust. 2 wskazuje gatunki roślin uprawnych, do których odnoszą się przepisy ust. 2, zaś w ust. 3 stwierdza, że warunki mające na celu uregulowanie odstępstwa przewidzianego w ust. 1 i ochronę uzasadnionych interesów określonych hodowców i rolników, zostaną ustanowione przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia w drodze przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 114 i w oparciu o podane w tym ustępie kryteria.

W związku z powyższym, w ocenie Sądu II instancji, powyższe przepisy rozporządzenia Rady odnoszą się wyłącznie do wspólnotowej ochrony odmian roślin, a nie ochrony krajowej, co prowadzi do konkluzji, że rozporządzenie Komisji, odnoszące się do tegoż rozporządzenia Rady, także normuje ochronę wspólnotową, a nie krajową. W konsekwencji przepisy powołanych rozporządzeń nie mają zastosowania w niniejszej, rozpoznawanej wskutek apelacji strony powodowej, apelacji.

Reasumując powyższe Sąd Apelacyjny stwierdza, że podstawą prawną przy rozpatrywaniu omawianej sprawy jest w/ przywołana ustawa o ochronie prawnej odmian roślin. (...). W związku omawianiem powyższej kwestii odnieść się należy także do podnoszonej przez pozwaną, a także Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, z powołaniem na orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości w sprawie S. v. (...), okoliczność, że według Trybunału, w świetle art. 8 rozporządzenia Komisji obowiązek informacyjny rolnika aktualizuje się dopiero w przypadku istnienia poszlak wskazujących na sporną okoliczność, przykładowo informacji o nabyciu przez niego materiału siewnego.

W orzeczeniu ETS z dnia 11 marca 2004 r. sygn. akt C-182/01 Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że przepisy akapitu szóstego art. 14 ust. 3 Rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin w związku z art. 8 Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1768/95 ustanawiające przepisy wykonawcze w zakresie odstępstwa rolnego przewidzianego w art. 14 ust. 3 Rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 nie mogą być interpretowane w znaczeniu, iż posiadacz odmian ma prawo żądać od rolnika udzielenia informacji określonych w tychże przepisach, w przypadku gdy nic nie wskazuje na fakt, iż rolnik stosował lub będzie stosować, do celów siewnych na polu, na własnym gospodarstwie, produktu zbiorów uzyskanego przez sadzenie, na własnym gospodarstwie, materiału siewnego odmiany innej niż odmiana hybrydowa lub syntetyczna objęta tym prawem i należąca do jednego z gatunków roślin rolnych wymienionych w art. 14 ust. 2 Rozporządzenia Nr 2100/94. (zob. paragraf 62, przepisy wykonawcze część 2). Orzeczenie to odpowiada treścią orzeczeniu powoływanemu przez pozwaną i Sąd I instancji. Jak wyżej wskazano przepisy wskazanych rozporządzeń nie odnoszą skutku prawnego w stanie faktycznym przedmiotowej sprawy. Powyższe stwierdzenie nie sprzeciwia się stanowisku, że orzeczenie wstępne zawarte w przywołanym wyroku ETS może być brane pod uwagę przy rozpoznawaniu przedmiotowej, jako niewiążący Sądu, pogląd Trybunału, który może być pomocnym przy rozpatrywaniu sprawy (...).”

Sąd Okręgowy w niniejszym składzie w całości podziela powyższy pogląd i przyjmuje za własny.

Jak wynika z twierdzeń pozwu strona powodowa domaga się ochrony w oparciu o krajowy porządek prawny z uwagi na uzyskanie stosowanej ochrony przez wpisanie do krajowej księgi ochrony wyłącznego prawa. Przesądza to o jej

uprawnieniu do żądania udzielenia niezbędnych informacji w zakresie opisanym w art. 23 a ustawy o ochronie prawnej odmian roślin, bez konieczności wykazywania istnienia poszlak, że pozwany mógł korzystać z instytucji odstępstwa rolnego. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela w całości pogląd strony powodowej, iż funkcjonujący w Polsce system dystrybucji materiału siewnego uniemożliwia hodowcom odmian roślin chronionych wyłącznym prawem uzyskanie przesłanek pozwalających na precyzyjne określenie nabywców tego materiału. Z tego względu hodowcy lub organizacje hodowców uprawnieni są do występowania na podstawie powołanego wyżej przepisu z żądaniem udzielenia informacji a w przypadku braku odpowiedzi, do wystąpienia na drogę postępowania sądowego w celu uzyskania niezbędnych informacji.

W konsekwencji w ocenie Sądu, wbrew twierdzeniom pozwanego, żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie w całości.

Kierując się powyższymi motywami Sąd działając na podstawie art. 23 a ustawy o ochronie prawnej odmian roślin orzekł jak w pkt. I sentencji wyroku.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1 i 3 k.p.c w związku z § 5 i § 10 ust. 1 pkt. 18 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w związku z art. 108 § 2 k.p.c

W niniejszej sprawie roszczenie strony powodowej zasługuje na uwzględnienie w całości. Powoduje to, że zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy pozwany obowiązany jest zwrócić stronie powodowej poniesione przez nią koszty procesu, na które składa się: opłata sądowa w wysokości 30 zł., wynagrodzenie pełnomocnika za I pierwszą instancję – 840 zł., za II instancję 420 zł.. oraz opłata sądowa od apelacji 30 zł. i opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa – 17 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd działając na podstawie powołanych wyżej przepisów orzekł jak w pkt. II sentencji wyroku.

(...)

1) (...)

2) (...)

3) (...)